

– премії (в тому числі за місяць) та інші заохочувальні виплати за підсумками роботи за певний період під час обчислення середньої заробітної плати враховуються в заробіток періоду, який відповідає кількості місяців, за які вони нараховані, починаючи з місяця, в якому вони нараховані. Для цього до заробітку відповідних місяців розрахункового періоду додається частина, яка визначається діленням суми премії або іншої заохочувальної виплати за підсумками роботи за певний період на кількість відпрацьованих робочих днів періоду, за який вони нараховані, та множенням на кількість відпрацьованих робочих днів відповідного місяця, що припадає на розрахунковий період [6].

Також вносяться зміни до переліку виплат, які не враховуються до середньої зарплати. Зокрема, до них будуть відноситися виплати, пов'язані зі святковими виплатами, та ще винагорода за сумлінну працю та зразкове виконання службових обов'язків.

Крім цього до заробітку відповідних місяців розрахункового періоду буде додаватися частина премії, яка визначатиметься діленням суми премії та іншої стимулюючої виплати за підсумками роботи за певний період на кількість відпрацьованих робочих днів періоду, за який вони нараховані та множенням на кількість відпрацьованих робочих днів кожного відповідного місяця, що припадає на розрахунковий період. З 04.09.2021 р. діє тримісячний строк для донарахування роботодавцями середньої зарплати працівникам, яким було нараховано середній заробіток з 12.12.2020 р. до дати набрання чинності нової постанови, без врахування премій за минулі періоди. Тобто роботодавці повинні перерахувати середній заробіток та відкоригувати в обліку всі нараховані виплати до 04.12.2021 р.

Отже, правильність розрахунку середньої заробітної плати є важливою складовою бухгалтерського обліку розрахунків з працівниками на підприємстві.

Список використаних джерел: 1. Бунда О. М., Матяш Ю. М. Бухгалтерський облік розрахунків з оплати праці в управлінні підприємством. *International Scientific Journal*. 2016. № 12(22). С. 38-42. URL: <https://www.inter-nauka.com/uploads/public/14861386747013.pdf#page=39>. 2. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій № 291 від 30.11.99 р., зі змінами і доповненнями. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99#Text>. 3. Про оплату праці: Закон України № 17 від 20.04.1995 р. зі змінами і доповненнями. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/108/95-%D0%B2%D1%80#Text>. 4. Бунда О. М., Парчинська Н. О. Сучасний стан системи обліку оплати праці в Україні. *Інформаційно-аналітичне забезпечення ефективності діяльності підприємств у контексті економічної безпеки в умовах інтеграції з ЄС*: матеріали Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції (27 травня 2016 р., м. Київ). Київ: КНУТД, 2016. С. 55-57. URL: <https://er.knutd.edu.ua/handle/123456789/4818>. 5. Про затвердження Порядку обчислення середньої заробітної плати: Постанова Кабінету Міністрів України від 08 лютого 1995 року № 100. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/100-95-%D0%BF#Text>. 6. Деякі питання обчислення середньої заробітної плати: Постанова Кабінету Міністрів України від 01 вересня 2021 року № 917. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/deyaki-pitannya-obchislennya-s10921>.

УДК 657

О. І. Волот, канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту

НУ «Чернігівська політехніка», м. Чернігів, Україна

П. М. Дворський, керівник структурного підрозділу ТОВ «КОМЕЛ», м. Київ, Україна

С. В. Сенченко, здобувач вищої освіти, 4 курс

НУ «Чернігівська політехніка», м. Чернігів, Україна

ЩОДО ВПРОВАДЖЕННЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО АУТСОРСИНГУ В УКРАЇНІ

Ключові слова: бухгалтерський облік, аутсорсинг, інформаційно-комунікаційні технології.

За сучасних умов жорсткої конкуренції, активізації впровадження різних інноваційних технологій, нестабільності економіки, росту інфляції та дії інших факторів, враховуючи значні наслідки та обмеження для функціонування суб'єктів господарювання, спричинені пандемією Covid-19 та заходами щодо боротьби з поширенням вірусу, перед підприємствами

постає питання більш ефективного та раціонального використання ресурсів. На допомогу їм може прийти аутсорсинг, сутність якого полягає в передачі певних функцій, бізнес-процесів іншій компанії на умовах відповідного договору. Тому, вважаємо за доцільне приділити увагу цьому питанню.

Дедалі частіше в усьому світі компанії користуються послугами аутсорсингу, тим самим намагаються зосередити свій час та зусилля на головних цілях, передаючи незначні, непрофільні функції зовнішнім компаніям, які спеціалізуються на цьому [1]. Щодо України, то привабливість аутсорсингу серед вітчизняних підприємств постійно зростає, особливо на малих та середніх підприємствах. Так, за статистикою 2020 року Україні посіла 42-е місце у світовому рейтингу аутсорсингової привабливості [2].

Термін «аутсорсинг» у перекладі з англійської мови «outsourcing» українською мовою означає «запозичення ресурсів ззовні», «використання чужих ресурсів», «підприємство» – передача підприємством частини його завдань або процесів стороннім виконавцям на умовах субпідяду. За цією угодою робота виконується працівниками зовнішньої фірми, які, зазвичай, є також експертами у цьому виді робіт.

За визначенням українського вченого Р. А. Слав'юка [3], аутсорсинг – це передача компанією частини своїх завдань або процесів стороннім виконавцям на умовах субпідяду. Спочатку його використовували в таких сферах послуг, як логістика і готельний сектор, проте пізніше все більшу важливість аутсорсинг набув у сфері залучення людських ресурсів (HR), високотехнологічної індустрії (IT) та фінансових послуг.

Безпосередньо, бухгалтерський аутсорсинг – це передача питань організації, ведення бухгалтерського обліку (БО) та складання звітності зовнішнім компаніям [4]. При цьому виділяють ситуації, коли ведення БО передається частково, тобто лише деякі його ділянки, наприклад, облік зовнішньоекономічної діяльності, облік заробітної плати (ЗП) та інше, та коли передається ведення повністю всієї бухгалтерії. Звісно, це має значні переваги, адже компанія [5]:

- зменшує ризики, оскільки відповідальність за правильність ведення БО переходить до аутсорсингової компанії;
- знижує витрати – для прикладу візьмемо облік ЗП, дуже часто нам вигідніше передати дані функції відповідній організації, ніж тримати спеціальний персонал для виконання відповідної ділянки обліку;
- зменшує залежність від працівника, який відповідає за певний сегмент обліку або його частину, за ситуації, наприклад, коли він піде у відпустку чи захворіє;
- отримує високої якості послуги – аутсорсингові компанії надають послуги безумовно висококваліфікованих працівників, які мають досвід розв'язання різноманітних питань та проблем.

Розглянемо процедуру отримання послуги бухгалтерського аутсорсингу українськими підприємствами [6]:

- 1) між замовником і виконавцем укладається договір про надання аутсорсингових послуг з ведення бухгалтерського обліку;
- 2) замовник, за умовами договору, зобов'язаний надати первинні документи, як правило, строком до 5 числа наступного за звітним місяця для своєчасної їх обробки;
- 3) виконавець аналізує та вносить первинні документи в електронну автоматизовану інформаційну систему, наприклад, «BAS Бухгалтерія»;
- 4) у період надання послуг виконавець фіксує та відображає в обліку всі господарські операції, що визначені договором за звітний період;
- 5) за результатами звітного періоду виконавець формує фінансові результати, складає і подає фінансову, податкову та статистичну звітність, наприклад, за допомогою програмного забезпечення «ME.doc»).

Саме сучасні інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ) дають можливість аутсорсинговій компанії отримувати інформацію про підприємство не тільки безпосередньо з банківського сервера, а й за допомогою систем електронного документообігу – від

контрагентів замовника, за допомогою сучасних ІКТ і мережі Інтернет є можливість отримувати послуги аутсорсингу, перебуваючи у будь-якому населеному пункті України чи навіть за кордоном.

Отже, основними перевагами впровадження бухгалтерського аутсорсингу є висока якість надання послуги, економія часу та коштів на пошук персоналу, зниження операційних та накладних витрат, безперервність надання послуги, можливість залучення до ведення бухгалтерії підприємства провідних спеціалістів з питань обліку, аудиту, податків та фінансової діяльності підприємств. Основним і суттєвим недоліком альтернативних форм організації обліку є відсутність законодавчої бази.

Список використаних джерел: 1. Благоразумова О. В. Аутсорсинг як інструмент підвищення конкурентоспроможності торгового бізнесу. URL: http://lib.htei.org.ua/sites/default/files/83/2017/autsorsing_yak_instrument_pidvishchennya_konkurentospromozhnosti_torgovogo_biznesu.pdf. 2. The 2021 Kearney Global Services Location Index. URL: <https://cutt.ly/fb5uwqJ>. 3. Слав'юк Р. А., Лапішко М. Л., Білик О. І., Гасюк М. О. Застосування аутсорсингу в діяльності банків. *Теорія та практика розвитку банківської системи*. 2014. С. 341–343. 4. Поплюйко А. М. Бухгалтерський аутсорсинг: сучасний стан та перспективи розвитку в Україні. *Фінанси, облік і аудит*. 2011. № 18. С. 335–340. URL: http://ena.lp.edu.ua/bitstream/ntb/49443/2/2018_Vasylyshyn_O_I-Perspektivi_rozvitku_17-18.pdf. 5. Калашник С. П. Аутсорсинг бухгалтерського обліку заробітної плати, як спосіб оптимізації діяльності підприємства URL: <http://ir.stu.cn.ua/jspui/bitstream/123456789/20704/1/31-32%20%D0%A1.%20%D0%9F.%20%D0%9A%D0%B0%D0%BB%D0%B0%D1%88%D0%BD%D0%B8%D0%BA.pdf>. 6. Сاینчук А. О. Аналіз ринку аутсорсингових підприємств в Україні. *Економічний вісник Донбасу*. 2019. № 2. С. 135–144. URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua/handle/123456789/158409>.

УДК 657

О. І. Грицай, канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри обліку і аналізу

І. А. Грицай, здобувач вищої освіти гр. ОП-21

Національний університет «Львівська політехніка», м. Львів, Україна

РОЛЬ БУХГАЛТЕРСЬКОЇ ПРОФЕСІЇ В БОРОТЬБІ ЗІ ЗМІНОЮ КЛІМАТУ

Ключові слова: бухгалтер, екологічний податок, сталий розвиток, оцінка впливу на довкілля.

Вплив зміни клімату вже відчувається в усьому світі, тому необхідні термінові дії, щоб обмежити його негативні наслідки. Зміни клімату спричиняють потенційно глибокі негативні економічні наслідки, включаючи вплив на виробництво, фінансову стабільність, рівень життя та зайнятість населення, а також на суспільну згуртованість та політичну стабільність.

В Україні з набуттям чинності Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» [1] розпочались процедури з оцінки впливу на довкілля (ОВД), частина з яких завершується позитивно і підприємства отримують дозволи на провадження планової діяльності, а іншим відмовляють у провадженні такою діяльністю. ОВД призначена для виявлення характеру, інтенсивності та ступеня небезпеки впливу будь-якого виду планованої господарської діяльності на стан довкілля і здоров'я населення. Реалізується ОВД через платформу SaveEcoBot, завдяки якій у режимі реального часу здійснюється моніторинг реєстру ОВД, у якому відображаються етапи проходження процедури екологічного оцінювання планової діяльності підприємств, дані про дозволи на викиди, сплата екоподатків тощо. За даними [2] можна зробити висновок, що в нашій країні за останні роки значно підвищився екологічний податок за викиди в атмосферне повітря двоокису вуглецю і у 2020 р. досягнув 1,04 млрд грн, що становить $\frac{1}{5}$ частину від усіх екологічних податків в Україні.

Формуючи ОВД, бухгалтерська професія може відіграти значну роль у досягненні як пом'якшення, так і адаптації до зміни клімату на рівні окремих підприємств, галузей промисловості та економіки загалом. Визначення суттєвих ризиків із фінансовими наслідками та надання інформації, необхідної для прийняття рішень, є сферою діяльності бухгалтера. Це включає проведення відповідного фінансового та стратегічного аналізу, розкриття інформації, аналізу сценаріїв та гарантій, щоб допомогти організаціям створити та зберегти цінність, соціальну та економічну стійкість. Професійні бухгалтери відіграють